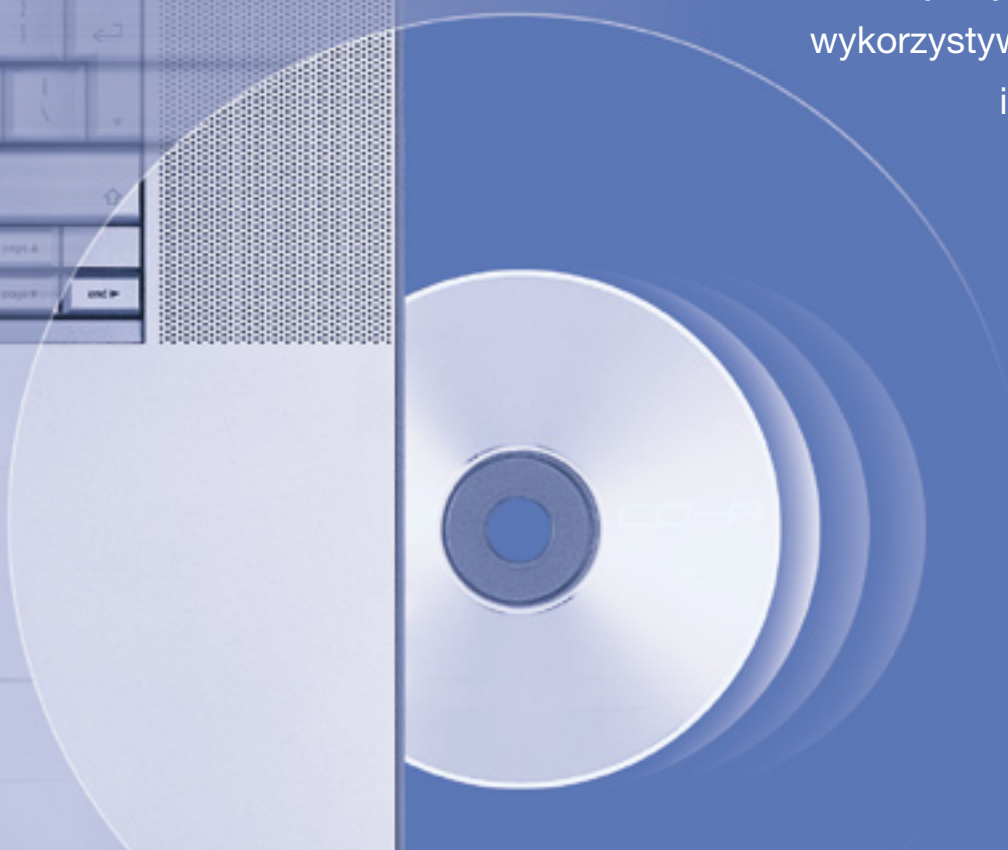


zrób to SAMo!

Case Study: audyt oprogramowania w Ministerstwie Gospodarki

Dzięki wprowadzeniu programu
zarządzania oprogramowaniem (SAM)

Ministerstwo Gospodarki posiada
efektywny system kontroli
wykorzystywanych narzędzi
informatycznych



„Dla usprawnienia naszej pracy i dla uporządkowania zasobów IT w ministerstwie zdecydowaliśmy się na przeprowadzenie profesjonalnego audytu i wdrożenie polityki zarządzania oprogramowaniem. Była to trafna decyzja, która przyniesie nam wiele korzyści teraz i w przyszłości.”

Dariusz Bogdan
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki

O INSTYTUCJI

Minister Gospodarki jest naczelnym organem administracji publicznej kierującym działem gospodarka w administracji rządowej. Obsługę zapewnia mu Ministerstwo Gospodarki będące jednostką budżetową. Ministerstwo zajmuje się sprawami gospodarki, w tym współpracy gospodarczej z zagranicą, energetyki, certyfikacji, własności przemysłowej, działalności gospodarczej oraz współpracy z organizacjami samorządu gospodarczego.

Ministerstwo podzielone jest na biura i departamenty, w których pracuje łącznie około 850 urzędników.

SYTUACJA

Ministerstwo Gospodarki jest instytucją, która w ostatnich latach przechodziła kilka procesów reorganizacyjnych. Do 2005 kierowało dodatkowo działami praca i rozwój regionalny jako jednostka powstała z połączenia ministerstw gospodarki, pracy i polityki społecznej oraz współpracy z zagranicą. Od 31 października 2005 ministerstwo zostało podzielone na resorty: Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Do 2007 ministerstwo kierowało także działem turystyka, który obecnie podlega Ministerstwu Sportu.

Procesy restrukturyzacyjne ministerstwa oddziaływały również na jego infrastrukturę informatyczną. Przede wszystkim skutkowały niejednolitą polityką licencyjną w zakresie oprogramowania nabywanego przez instytucję. Ministerstwo pozyskiwało niezbędne narzędzia IT w ramach różnych programów licencyjnych i na różnych zasadach – tak by zapewnić jego legalność i przydatność do określonych w danym momencie zadań. Nie prowadzono również szczegółowej ewidencji w formie systemu elektronicznego, co znacznie utrudniało wgląd w stan nabytych już licencji i podejmowanie decyzji.

„Jedynym działem, który ewidencjonował wartości niematerialne i prawne, był wydział administracyjny. Ale było to niewystarczające, by mieć pełen obraz posiadanych licencji na oprogramowanie. Niejednolite dane historyczne i brak jasnych reguł zarządzania oprogramowaniem postawiły nas w sytuacji braku precyzyjnych informacji na temat posiadanych licencji

i tego jak możemy posiadane zasoby efektywnie wykorzystać w ramach rosnących potrzeb ministerstwa” – mówi Sebastian Christow z Biura Administracyjnego Ministerstwa Gospodarki.

Skutkiem braku jednolitej polityki w zakresie nabywania licencji były również rosnące koszty utrzymania oprogramowania. *„Nie dysponowaliśmy scentralizowanym systemem zarządzania licencjami, co utrudniało nam kontrolę procesu nabywania oprogramowania i aktualizacji całej infrastruktury IT. Przekładało się to ewidentnie na wydatki i sposób ich weryfikowania” – dodaje Sebastian Christow.*

CELE AUDYTU I WDROŻENIA PROGRAMU ZARZĄDZANIA OPROGRAMOWANIEM SAM

Istniejący stan skłonił osoby odpowiedzialne za politykę zarządzania IT w ministerstwie do podjęcia kroków, które uporządkowałyby system eksploatacji oprogramowania. Główne cele działań zdefiniowano jako:

- weryfikacja legalności i efektywności posiadanego oprogramowania,
- wprowadzenie jednolitych zasad zarządzania oprogramowaniem (SAM),
- uzyskanie pełnej kontroli nad wartościami niematerialnymi i prawnymi w organizacji,
- opracowanie spójnej polityki licencyjnej,
- zmniejszenie kosztów utrzymania narzędzi IT.

ROZWIĄZANIE

Przeprowadzenie audytu i wdrożenie programu zarządzania oprogramowaniem (Software Assets Management) zlecono firmie CompNet, legitymującej się realizacją kilkudziesięciu tego rodzaju projektów.

Pierwszym etapem prac było zebranie danych przy użyciu specjalnej aplikacji do skanowania komputerów. Zebranie danych z jednego komputera zajęło średnio ok. 5 minut. Każdy komputer po tej czynności został oznaczony specjalnym hologramem potwierdzającym audyt oprogramowania. Następnym etapem była analiza porównująca zebrane dane z posiadaną dokumentacją licencyjną. Wnioski z analizy znalazły się we wstępnym raporcie, który określał także szczegółowo uzasadniony plan rekomendowanych działań wraz z procedurą wdrożenia.

„W wypadku audytu w Ministerstwie Gospodarki, przedstawiony przez nas plan spotkał się z licznymi pytaniami ze strony pracowników ministerstwa. Warto w tym miejscu dodać, że audytor nie ma dostępu do treści dokumentów użytkowników a wszystkie informacje uzyskane w ramach procedury audytowej, w tym jej wynik, stanowią informacje poufne, które mogą być ujawnione jedynie za zgodą zlecającego audyt. Po wyjaśnieniu wątpliwości i szczegółowym uzasadnieniu rekomendowanego planu działań, otrzymaliśmy zgodę ministerstwa na rozpoczęcie wdrożenia” – mówi Dorota Makowska, przedstawicielka firmy audytowej.

Ostatnim elementem audytu w Ministerstwie Gospodarki był raport końcowy potwierdzający implementację programu zarządzania oprogramowaniem SAM.

„Dla mnie, jako osoby nadzorującej przeprowadzenie audytu, niezwykle ważny był czas trwania całego procesu i ewentualne przestoje w pracy ministerstwa. Okazało się jednak, że działania firmy audytowej w żaden sposób nie zakłócały naszej codziennej pracy” – wyjaśnia Sebastian Christow.

Wdrożenie planu rekomendowanego przez firmę audytową pozwoliło na lepsze rozdysponowanie licencji. Między innymi część nadwyżek licencji pakietów biurowych została przydzielona użytkownikom, którzy potrzebowali tego typu oprogramowania. Skorzystanie zaś z modelu licencji grupowej pozwoliło na znaczną redukcję kosztów utrzymania oprogramowania. Wdrożenie planu wymagało także opracowania nowych instrukcji w zakresie zasad instalacji oprogramowania w komputerach posiadanych przez Ministerstwo Gospodarki oraz przeprowadzenia dla wszystkich pracowników szkolenia obejmującego przyjęte procedury SAM oraz obowiązujące przepisy prawa. Dodatkowo pracownicy działu IT uczestniczyli w szkoleniu specjalistycznym, którego program obejmował szczegółowe informacje na temat zarządzania licencjami, procedur i posiadanych narzędzi.

„Dzięki zastosowaniu zasad zarządzania oprogramowaniem i licencjom grupowym mogliśmy z jednej strony precyzyjnie wykorzystać już posiadane oprogramowanie, a z drugiej poznać nasze potrzeby w zakresie dodatkowych narzędzi. Dzięki temu udało się nam zastosować optymalne rozwiązania dopasowane do naszej infrastruktury. Mamy pełną kontrolę nad posiadanymi zasobami IT i jednocześnie nie ponosimy kosztów związanych z niewykorzystywanym aktywnie oprogramowaniem” – mówi Sebastian Christow.

Po zakończeniu procesu wdrożenia, przeprowadzony został audyt końcowy, który potwierdził pełną implementację planu, w tym całkowitą legalność oprogramowania wykorzystywanego w ministerstwie. Dodatkowo zainstalowano oprogramowanie wspomagające ewidencję i zarządzanie oprogramowaniem, działające w sposób

niezależny i neutralny, tzn. bez przerywania pracy użytkowników i zauważalnego obciążania sieci. Dzięki tej funkcji systemu możliwe jest przeprowadzanie regularnych audytów i bieżąca inwentaryzacja zainstalowanego oprogramowania.

„Osiągnęliśmy poziom zarządzania oprogramowaniem, który pozwolił nam na stałe monitorowanie wykorzystywanych aplikacji i dokładne dopasowanie liczby posiadanych licencji do aktualnego zapotrzebowania. To ułatwiło nam kontrolę, zapewniło pełną legalność i wprowadziło znaczną redukcję kosztów. Z punktu widzenia osoby odpowiedzialnej za zarządzanie licencjami na oprogramowanie, program SAM daje komfort posiadania pełnej i na bieżąco aktualizowanej wiedzy na temat posiadanych zasobów IT” – podsumowuje Sebastian Christow. „Ministerstwo Gospodarki stało się doskonałym przykładem na to, w jaki sposób zasady zarządzania oprogramowaniem SAM generują wymierne oszczędności” – dodaje Sebastian Strzech, dyrektor zarządzający CompNet.

KORZYŚCI

Dla Ministerstwa Gospodarki wdrożenie programu zarządzania oprogramowaniem SAM to liczne korzyści, które przeobrażają tę instytucję w nowoczesne i wydajne środowisko IT. Wśród najważniejszych zalet należy wymienić:

- uporządkowanie zarządzania wartościami niematerialnymi i prawnymi,
- wprowadzenie procedury nabywania i instalacji nowego oprogramowania,
- wydajniejsze wykorzystanie posiadanych narzędzi informatycznych,
- pewność odnośnie legalności wszystkich posiadanych aplikacji,
- znaczna redukcja kosztów utrzymania oprogramowania,
- weryfikacja konfiguracji sprzętu i oprogramowania.

„Cieszymy się, że Ministerstwo Gospodarki doceniło korzyści, jakie przynosi właściwe zarządzanie oprogramowaniem. Jest to z jednej strony wyraz odpowiedzialności kierownictwa ministerstwa, z drugiej, przykład dobrej praktyki chroniącej organizację przed ryzykiem płynącym z używania nielicencjonowanego oprogramowania. Wprowadzając zasady zarządzania oprogramowaniem, Ministerstwo Gospodarki stało się dobrym wzorem dla polskich firm, instytucji, a także innych organów administracji publicznej. Jest to tym bardziej znaczące, że przykład pochodzi z instytucji zarządzającej gospodarką całego państwa” – komentuje wdrożenie Jarosław Kierczuk, przewodniczący lokalnego komitetu Business Software Alliance, organizacji zrzeszającej producentów oprogramowania, zajmującej się ochroną praw autorskich oraz edukacją przedsiębiorców w zakresie zarządzania infrastrukturą IT.



Ministerstwo Gospodarki



KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

